

Izhaja vsak teden in
v praznikih vsak dan
ob 16. uri dopolnilno.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 91.
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
vice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrto leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne prosta.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 91.
Učiteljska tiskarna.

Prva seja novega občinskega odbora ljubljanskega.

Včeraj od 5. do pol 7. ure zvečer je bila prva seja novega občinskega odbora. Vodil jo je župan s. dr. Perič. Po kratkem nagovoru na občinske svetovalec, da složno delujejo v korist prebivalstva, je podal poročilo predsedstva: Na mesto odstopivšega obč. svetnika Karla Urbančiča je stopil gosp. Jug Riko. Ker je izvoljen podžupan g. Ambrožič odložil podžupansko mesto, je treba voliti novega podžupana. Takoj nato se je podžupanska volitev izvršila. Izvoljen je bil podžupanom z 22 glasovi g. Jug Riko (NSS). (17 glasovnic je bilo praznih.) Gospod Jug je izvolitev sprejel. — Po daljši debati je bil nato sprejet predlog obč. svet. s. Kocmurja, da se redne občinske seje vrše vsak prvi in tretji tork v mesecu do nadaljnjega ob 17. uri. — Pri zadnji točki dnevnega reda „izvolitev članov v odseke“ se je vnela daljša polemika, ki je s strani zastopnikov JDS, oziroma SLS vsled že storičenega dogovora načelnikov klubov, da se odseki, ki štejejo po 9 članov, razdelijo po tem-le ključu: JDS 4 člani, JDS 1, SLS 2 in NSS 2. Dr. Stanovnik (SLS) je zahteval, da dobi SLS kot prikrasana v magistratnem, stavbnem, šolskem odseku, ter v upravnem odboru elektrarne in plinarne po 3 člane tako, da bi se število članov v teh odsekih povečalo na 10. Končno se je na predlog s. Kocmurja po 5 minutnem odmoru dosegel med klubom SLS in NSS sporazum, da dobi klub SLS v policijskem in zdravstvenem odseku 3 člane, klub NSS pa obdrži 1. — Predlog dr. K. Trillerja (JDS), da se ukine direktorij upravnega (dohodarskega) urada, sestojč iz župana in 4 članov, je bil odklonjen. Po privolitvi izjavi s. Kocmurja na apel dr. Trillerja, se ta direktorij sestavi: iz župana, 2 članov od JDS, 1 SLS in 1 NSS. Pred prehodom na volitve v posamezne odseke je dr. Triller (JDS) izjavil, da člani kluba JDS v odsekih ne reflektirajo na nobeno predsedniško mesto. Na ta način se je dosegla izvolitev teh-le občinskih odbornikov: V magistratni odsek: dr. Triller, dr. Ravnihar, dr. Puc, Franchetti (JDS); dr. Stanovnik, Krem-

žar (SLS); Tavčar, Jug (NSS); s. Kocmur (JDS); v personalno-pravni odsek: dr. Triller, Breznik, dr. Puc, dr. Ravnihar (JDS); Jeglič, dr. Stanovnik (SLS); dr. Jamar, Tavčar (NSS); s. Kocmur (JDS); v finančni odsek: dr. Triller, dr. Pestotnik, Rozman, Frelj (JDS); Pirc, Orehek (SLS); Jug, Ambrožič (NSS); s. Kocmur (JDS); v stavbni odsek: ing. Turnšek, Tičar, Turk, Frelj (JDS); Ogrin, Pezdir (SLS); Rupnik, Babnik (NSS); s. Kocjan (JDS); v šolski odsek: Breznik, Tičar, Dežman (JDS); Jeglič, dr. Stanovnik (SLS); Ambrožič, dr. Jamar (NSS); s. Kralj (JDS); obrtni odsek: Franchetti, Jelačin, Bajželj, Benkovič (JDS); Ogrin, Srebot (SLS); Malgaj, Babnik (NSS); s. Kocjan (JDS); v ubožni odsek: Marn, Frelj, Dežman, Rozman (JDS); Kremžar, Burkelc (SLS); Zorko, Rupnik (NSS); s. Kocmur (JDS); v policijski in zdravstveni odsek: Marn, Turk, Rozman (JDS); Pezdir, Adamič, Pirc (SLS); Rupnik (NSS); s. Kocjan (JDS); v upravnem odboru vodovoda, elektrarne in plinarne: ing. Turnšek, dr. Pestotnik, Bajželj, dr. Triller (JDS); Ogrin, Orehek (SLS); Rupnik, Babnik (NSS); s. Kocjan (JDS); v odseku za mestne vožnje: Rozman, Marn, Dežman, Turk (JDS); Srebot, Pirc (SLS); Jug, Zorko (NSS); s. Komac (JDS); v odseku za mestno klavnico: Tičar (JDS); Srebot (SLS); Malgaj (NSS); v odbor mestne zastavljavnice: Franchetti, Rozman, Adamič, Ambrožič, s. Kralj; v dohodarski odsek: dr. Pestotnik, Praprotnik, Jeglič, Ambrožič; v odbor pogrebnega zavoda: Franchetti, Praprotnik, Adamič, Malgaj, s. Komac; v disciplinarni: dr. Puc, dr. Pestotnik, dr. Stanovnik, Jug, s. Kocmur; v kvalifikacijski: Tavčar. — Predsednike teh odsekov bodo kot izvoljene naznanili klubi koalicijske župane še danes, na kar bodo po županovi odredbi začeli takoj s poslovanjem.

Narodna skupščina se sestane.

Vendar so končno sklicali narodno skupščino. Jutri ima prvo sejo in potem morda dalje do božiča. Dela lina narodna skupščina dovelj, vsaj v treh letih še nismo prišli do tega, da bi ustavno sklepali zakone in odobraval državno gospodarstvo.

Poleg zakonov, ki jih mora narodna skupščina vzeti na znanje in v zmislu ustave ali pa skleniti kolikor niso podrejeni ustavnemu odseku ali če jih ta ni potrdil, je vsekakor najvažnejše za javnost poročilo finančnega ministra in pa proračun. Vedne pritožbe proti državnemu

gospodarstvu so pač take npravi, da silno zbujajo hrepenenje po vpogledu v poslovanje državnih financ, ki nam poda marsikatero zanimivo snov, ki bo posvetila, da nekateri gospodje ministri niso imeli pravega pojma ne o pomenu valutnih razlik ne o narodnem gospodarstvu.

Skupščina bo zborovala. Ustava, ki sicer ni vzorna vendar nudi možnost, da poslanci dobe potrebni vpogled.

Poleg zakonodaje, ki je cela tri leta ni uveljavilo narodno predstavništvo, in je vlada vladala absolutistično s svojimi naredbami, je diplomatično vprašanje med najvažnejšimi. Vso provizorično dobo vladanja in še sedaj, ko imamo ustavo že štiri mesece, so diplomatična služba, diplomatični koraki doma in

zunaj za naše zakonito zastopstvo s sedmimi pečati zapečateni knjiga. Ako smo demokratična država, potem mora vlada dati jasno poročilo o vseh svojih diplomatičnih korakih, pri katerih smo bili tolikokrat tepeni ali po nasilju entente ali pa po nezmožnosti diplomatov.

Soc. dem. klub bo torej imel dosti dela v narodni skupščini, ker so zahteve demokracije do narodne skupščine tako velike in tehtne, da se bo vladajoča večina, če se še tako skuša otresti te javne kontrole, morala preiti iz pasivitete in pokazati jasne račune o svojem političnem in gospodarskem delovanju.

Dragi listi. Vsled rastoče draginje so nekateri zagrebški listi sklenili povišati ceno na 4 K za en časopis.

Kako podpirajo našo industrijo z naročili.

Pred nekaj dnevi smo poročali, kako je z naročili državnimi in drugimi na naše industrijske izdelke v Ravnah. Danes hočemo navesti drug primer, ki je še bolj eklatanten, kakor oni, pri katerem je prihajala nekoliko v poštev vsaj razlika v valuti med našim in avstrijskim denarjem. Primer pa, ki ga danes navajamo, je naravnost kričeč, pri katerem je imela država poleg tega, da industrija doma ni dobila naročila, še nad 11 milijonov kron škode.

Kakor je znano, so škaflice za cigarete spete s kovinastimi sklopkami, ki so napravljene iz fine pločevine. Za nabavo te pločevine je izdala država okoli 7 milijonov dinarjev ali 28 milijonov kron. Sto metrov te pločevine bi veljalo v Jugoslaviji v tovarni v Sloveniji 22½ dinarja. Tovarna pa ni dobila naročila, marveč dobila je neka francoska firma, ki je dobavila pločevino sto metrov po 34 dinarjev. Če izračunamo razliko v ceni dobimo, da je bila ta pločevina za

okoli 39,7% dražja v Franciji, to je 2,779.000 dinarjev ali 11,116.300 K razlike.

Ni majhno darilo to, kdor ga je že prejel, ali francoski liferant ali kdo drugi. Nečuveno je tako gospodarstvo pa naj gre komurkoli v dobiček, ker se narodno gospodarstvo vendarle preveč ostenativno oškoduje. Škoduje pa tako postopanje državne uprave obenem tudi delavstvu in industriji. Tovarna, ki bi bila to naročilo prevzela po navedeni nizki ceni, je imela nedavno še 130 delavcev, a danes jih ima le 70.

Spričo takih dogodkov se pač lahko vprašujemo, kam plovemo, zakaj če dobi naročilo tujezemska firma, čeprav imamo mnogo ugodnejšo ponudbo doma, je to slabo. Seveda pridemo na sled le manjšim takim naročilom, naročil je pa mnogo in velika so in prav interesanten bi bil vpogled v vse to poslovanje, o katerem ne moremo reči, da je najboljše, kakor vidimo iz teh podatkov.

Politične vesti.

+ **Protestno zborovanje vseh strank proti restavraciji Habsburžanov** se je vršilo tudi v Ptuj. Na zborovanju so nastopili kot govorniki: za NSS tov. Šerona, za JDS I. Komavli, za JDS dr. Gosar.

+ **Upravna razdelitev države.** Ministrski svet je sklenil, da se država razdeli na 25 oblasti. Bosna bi imela 3, Hrvatska 4, Slovenija 2 oblasti.

+ **Zaradi Madžarske.** Iz Belgrada poročajo, da je velika antanta izročila belgrajski vladi demaršo, da je vsaka oborožena akcija zoper

Madžarsko odveč, ker je Karl že interniran. Ministrski svet pa je sklenil vztrajati na svojem stališču, ter je sprejel demaršo samo na znanje. Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija so izročile Madžarski vladi dne 26. t. m. skupen ultimatus s pripravljenostjo, da prekoračita meje, če se njune zahteve ne sprejmejo. Izdane vojaške odredbe ostanejo še nadalje v veljavi.

+ **Kam pošljejo Karla?** Kakor poroča „Associated Press“, je bilo predlagano, naj se bivši cesar Karel in njegova soproga Zita pošljeta na oddaljen otok in je bil v zvezi s tem imenovan otok Ascension. Ta pred-

log živahno odobravajo zavezniški diplomatski krogi. — Toda listi pišejo tudi o nameri, da bi se ekscesar poslal na otok Malto. Torej, ker ni edinosti, ne bo tudi izvedb!

+ **Avstrija bo ukinila vse državne prispevke na cenejšo prehrano za nižje sloje.** Na teh prispevkih je doplačevala ogromne vsote. Sedaj se bodo morale plače delavstva znatno zvišati. Draginja v Avstriji stalno raste. Kilogram slanine prodajajo na Dunaju pod roko že za 1000 avstrijskih kron.

+ **Konferenca v Portorose** se sestane dne 29. oktobra.

+ **Briand dementira vesti,** da bi bila francoska vlada podpirala Karlovo pustolovstvo. — Na ilicem pa si misli: „Morda so taki osli, da mi bodo verjeli!“

+ **Belgijski parlament** je kralj razpustil in ravnatko tudi vse pokrajinske svete. Nove volitve so razpisane koncem novembra. Belgijski parlament je v zadnjem času igral ulogo, ki meščanski militarnistični reakciji nikakor ni po volji.

+ **Revolucija na Portugalskem.** Sodeč po raznih poročilih je na Portugalskem izbruhnila nova krvava revolucija, ki ima baje boljševiški značaj.

+ **Poljska sprejela delitev Šlezije.** Poljska vlada je sklenila sprejeti odločitev glede razdelitve Gornje Šlezije.

+ **Boljševiki na delu.** Kongres južnoruskih strokovnih organizacij je sklenil, da se odda dvotedenska plača vseh organizirancev v prid stradalajočemu ljudstvu. Svota znaša skupaj 15 milijard rubljev. — Komisija za narodno gospodarstvo se bavi z velikopoteznim načrtom za izboljšanje poljedelstva v Povolžju. V to svrhu se izvede orjaško kanalizacijsko delo, ki bo v bodoče preprečilo vse poljedelske katastrofe, ki nastanejo po suši. Komisija je dovolila velik kredit za nabavo devet skupin poljedelskih strojev v inostranstvu, ki se bodo spomladu uporabljali v afganskih provincah. — V Kubanskem ozemlju se bodo zgradila posebna zavetišča, katerih vsako bo sprejelo po 250 otrok. Prebivalstvo samo sprejema v svojo oskrbo otroke iz stradalajočih ozemelj. — Doneški premogokopi so po težki krizi radi gladu spet v polnem obratu. V tem mesecu so že iskopali 25 milijonov pudov premoga proti 18 v celem prejšnjem mesecu. V samem Groznem izkopljejo sedaj nesečno po 5.800.000 pudov nasproti 3.000.000 v l. 1919.

+ **Med boljševiki in Japonci** ni bilo nikoli pravega miru. Razmerje med njimi je nekakšno vojno stanje, ki mu manjka le oficijelnega značaja.

LISTEK.

H. Mann — Ivan Albrecht:

SIROMAKI.

Roman.

(Dalej.)

„Še čašico,“ je predlagal in je tudi sam izpraznil eno.

Balrich je pomislil: „Kakor stric Gellert. Tudi tole je nepridiprav. Opraviti bom moral sam.“

„Toda,“ je povzel spet Buck, „za mučenštvo nisem rojen sicer ne bi sedel tu v vili „Višini.“ S smehom zaničevanja: „Žal ne morem odpraviti njega, ne da bi odpravil tudi sebe. Zato-le vse zmerno.“

„To pravite samo vi,“ je ugotovil Balrich. „Ne. Uvideti morate tudi vi. V resnici se da delati edino le zelo zmerno. Izlepa, hočem reči: s pomočjo najrazličnejših, ne smrtno- nevarnih groženj bo morda mogoče doseči vsaj obrestovanje vloženega kapitala, če že ne taintjem. To ni nič velikega, toda nasprotnika ne smeva podcenjevati! Če bo tudi plačal, bo tajil pristnost pisma!“

„Saj imamo sodnike,“ je zatrdil Balrich. Buck je skomignil z rameni.

„Ali hočete, da ostane pri tem, kako bo odločalo sodišče? Kot delavec morate vendar vedeti sledeče: s pojmi meščanskih sodnikov se nikakor ne vjemata, da bi mogel doprinesti siromak zoper bogataša veljaven dokument, tak, ki bi lahko slednjega zadrestil s premoženja.“

„Ko je pa vendar pristni!“ je zagrizeno rekel Balrich.

„Možnost, da bi utegnil biti pristni,“ je izjavil Buck, „se bo zdel marsikomu zanimiva, tudi marsikomu med mojimi kolegi. Vendar niti eden ne prevzame te zadeve brez visokega predujma. Jaz sam v danih razmerah tega ne zmorem, ker nisem rojen za mučenštvo, kolikor se poznam.“

Balrich je poslušal, sprejemal in bil tem nesigurnejši, čim bolj jasno je govoril gospod. Človek ne bi verjel, da je to še isti, ki se mu je bil preje v temi tako brez zavesti prepustil. Zdaj sedi na svetlem in se spozna po svojem svetu. A Balrichu je ta svet črn plot, poln pasti — in tega naj bi naskočil!

„Kaj bi pa neki vi storili?“ je vprašal plaho.

Buck ga je pogledal — kakor sina.

„Jaz? Tak, kakršen sem? Precej prhek že in brez spomina na primere, da bi bila kdaj zmagala pravična stvar, ki je bila šibka? ... Tole bi naredil.“

Vzel je Balrichu iz rok svojega očeta pismo in se mu je bližal s tlečo cigaro. Balrich mu je z divjim krikom iztrgal pismo. Članil je z mehkega stola in se je krepko postavil na noge ter je zahropel:

„Jaz nisem vi, hvala Bogu. In vas ne rabim in ne vaših kolegov. Svojo pravico si poiščem sam.“

Buck je spremenil zdajci svoje obnašanje in svoje brezbrizno vedenje.

„Morali bi biti pravdnik. Kako hočete ukreniti to, kaj?“

„Jaz že vem!“ je jeknil Balrich in je trdo stopal proti vratom.

„Stoj!“ je kriknil Buck. „Počakajte no! Ali ne slišite, da se pelje auto po mojej sva- ka? Zunaj je zdaj vse razsvetljeno.“

Sam je stopil k mlademu možu in mu je položil roko na ramo.

„Šele dvajset kaj? In trdo glavo, predvsem voljo. Moj sin bi moral biti tak. Jaz sem kriv, da je drugačen.“

Buck je odstopil, preudarjal in rekel:

„Poskusimo. Prinesem vam nekaj, iz si- nove sobe. Tam v tretji sobi spi — in narav-

nost čudim se, da ga ni vzbudilo vaše kričanje; kajti kričali ste večkrat. Mora vendar imeti zdravo spanje,“ je rekel oče nežno in je odšel v ozadje stanovanja.

S knjigo se je vrnil.

„Tole vzemite! Ni se predramil! Ura za- rotnikov je zdaj tudi že minula,“ je rekel in je pokazal na uro, ki je bila eno. „Lahko noč.“

Spremil je Balricha ven. Zdaj se je vide- lo; iz prostorov, ki sta jih zapustila, je sevala luč na pot.

Pred vrati, na deželni cesti, se je Balrich okrenil. Pravkar je ugasnila luč — in v temi je iskal Balrich vilo svojih želja. Njegov zgoči pogled si je pričaral njene obrise, med naprej pomaknjenima stranskima zadaj skriti glavni trst in teraso pred njim. „Imel jo bom,“ je čutil. „Ti slabotni, razvajeni ljudje nam notri ne slutijo ničesar.“ Segel je na prsi, za pis- mom. „Ta, ki je bil tako neumen, da mi ga je izročil, sluti najmanj. Mislijo, da mora ostati vse pri starem. Koliko močnejši je napadalec! Kako ogrožen je ta, ki kaj ima!“

Glasno in krepko je dejal:

„Kot te v resnici gledam — te bom v res- nici imel!“

(Dalej prih.)

Praske in manjše bitke med boljše-
viškimi in japonskimi četami se vsak
dan ponavljajo in pri tem so Japonci
ponavadi tisti, ki jih izzivajo. Pred
par dnevi pa so bili boljševiski, ki so
v Vladivostoku pognali japonski
oklopni vlak v zrak in sedaj preti to-
kijška vlada z energičnimi koraki.
Vendar pa ji ne more biti prav ve-
sejo pri srcu, ker je obenem skleni-

la, da pozove vse svoje čete iz Si-
birije domov.
+ Kaj pa pravi Amerika? Ame-
riška vlada je izjavila, da ji ni dosti
mar za zadnje dogodke na Madžar-
skem. Ampak, če bi ji Karl položil
svoje milijone, sedanje in bodoče,
pred noge, bi pa poskočila, kaj? Ali
pa, če bi jih prinesel Horthy v vre-
či?

Socijalističnemu učitelstvu.

Na večjih krajih je bila izražena
želja, naj bi centralno tajništvo po-
vabilo socijalistično misliče učitelj-
stvo, naj se udeleže našega delega-
cijskega zbora kot gosti, četudi še
niso člani „Svobode“. Zelo nas ve-
sele ti klici in želje socijalno in so-
cijalistično mislečih učiteljev, ki naj
bi bili res vzgojitelji in vodniki v
življenju delavski mladini in tudi de-
lavstvu samemu. Zato menimo, da
učitelj, ki ima to željo in hrepenenje,
resnično delati na polju narodne iz-
obrazbe, povzdigniti duševno in
srčno delavno ljudstvo, ne bo iskal
vabila, da naj se udeleži našega de-
legacijskega zbora; vabilo je grda
formalnost! Kajti, kdor resno hoče

delati, kateri ima zdrava hrepenenja
in želje, pomagati narodu do iz-
obrazbe in vzgoje, k medsebojnemu
zblizanju in socijalni pravičnosti, te-
ga bomo veselili, če pride med nas in
sodeluje z zdravimi nasveti pri na-
šem delu. Čim več pravih duševnih
delavcev z zdravimi in naprednimi
stremiljenji bo med nami, močnejši
in silnejši bomo!

Zatorej kličemo še enkrat: Kdor
resno hoče, si ne bo stavil pomislek-
ov, nego bo brez vsakih vabil pri-
šel med delavstvo in mu podal roko,
da skupno za njim bojuje boj za
zmago enakosti, svobode in brat-
stva! — Centralno tajništvo SDIZ
„Svobode“ za Slovenijo.

Brzjav.

ZAKONODAJNI ODSEK NA DELU.

Beograd, 26. okt. Pojutrišnjem se
sestane plenum zakonodajnega od-
seka, da razpravlja o zakonu glede
centralne uprave in da izvrši volitev
drugega tajnika ter nadaljuje raz-
pravo o poročilih pododsekov.

UVOZ LUKSUZNEGA BLAGA PREPOVEDAN.

LDU. Belgrad, 27. okt. Gospo-
darsko-finančni komite je imel vče-
raj sejo, na kateri se je razpravljalo
o uvozu in izvozu in se je sklenilo se
dovoliti 20.000 ovac. Sklenilo se je
tudi ovišati agio na uvoz, da se
zavaruje domača industrija. Pre-
povedan je tudi uvoz luksuznega
blaga in luksuznih malih predmet-
ov.

TRANSPORT KARLA.

LDU. Budimpešta, 27. okt. Po-
sební vlak, s katerim sta razkrali
Karl in njegova soproga Zita odpo-
tovala iz Totisa. Je v sredo ob 1.25
popoldne dospel v Tihany. Raz-
kralj in njegova soproga sta nastane-
nja v benediktinskem samostanu.
Rakowsky, Andrássy in dr. Gratz,
ki so potovali v istem vlaku, so na-
stanjeni pod varstvom v vili Ha-
vesy. Polotok Tihany je zastražen
po vojaškem kordonu. Na Blatnem
jezeru križarijo patrolne ladje.

INTERNACIJA KARLA IN ZITE.

LDU. Pariz, 27. okt. Poslaniška
konferenca je na današnji dopol-
danski seji sklenila, da se mora
razkralj Karl ukrcati na topniško
ladjo, ki je usidrana pred Budimpe-

što. Na tej ladji bo počakal na od-
ločitev veselil glede kraja svoje in-
ternacije. Topniška ladja odpluje v
Galati, kjer bo z razkraljem čakala
na odločitev veselil.

PREKI SOD NA SLOVAŠKEM.

LDU. Praga, 27. okt. Po razgla-
su ministrstva za narodno brambo
velja preki sod zaradi zločinov kr-
šitve subordinacije, upora, vstaje,
nedovoljenega nabiranja čet in za-
peljavanja h kršitvi zaprisežene vo-
jaške dolžnosti tudi za osebe, ki
spadajo sicer pod pristojnost civil-
nega sodstva.

NEMČIJA PROTESTIRA.

LDU. Berlin, 27. okt. Nemški
poslanik v Parizu je izročil danes
veleposlaniški konferenci to-le noto:
Nemška vlada je z velikim razočar-
anjem vzela noto vrhovnega sveta
z dne 20. okt. na znanje. Teritorialni
in gospodarski diktat, ki se s tem
nalaga nemški državi, se zdi nem-
ški vladi krivica napram nemške-
mu narodu, ki se ne more braniti,
pa tudi kršitev versailleske pogodbe,
kateri nasprotuje v Zenevi skle-
njena in po zaveznikih sprejeta od-
ločitev. Zatorej protestira nemška
vlada proti temu stanju kot proti
kršitvi prava. Samo pod pritiskom
v notri izrečenih pretenj in zato, da
bi nemško prebivalstvo gornjele-
zijskega industrijskega ozemlja ob-
varovala bede, bo nemška vlada
imenovala delegate, predvidene v
diktatu. Njih imena se bodo nemu-
doma naznanila.

Dnevna kronika.

Včerašnja občinska seja ljub-
ljanska je pokazala, da bo novi ob-
činski odbor kljub temu, da so se
SDZ-zastopniki izjavili, da se bodo
zadovoljevali zgolj s kontrolo nad
delom občinskega odbora, delazmo-
žen.

O seji občinskega sveta ljub-
ljanskega piše »Jutro« tako kakor
bojazljiv pretepač z gorjačo za plo-
tom. Prav res ni, da se klerikalci
pisno menda ravnali po dogovoru.
A to je njihova napaka. Poleg tega
se jezi, da sta dva mlada, neizku-
šena človeka župan in podžupan.
Mi smo menja, da mladi ljudje radi
veliko delajo in z navdušenjem. Če
pa »stari« gospodje tam javno iz-

javljajo, da ne reflektirajo na delo,
da ga bodo sabotirali, potem je ja-
sno, da je »Jutro« svojo piščo po-
slalo popolnoma na napačen na-
slov, ker jo je poslalo onim, ki ho-
čejo delati, namesto onim, ki ne
marajo.

Predsedništvo pokrajinske upra-
ve javlja, da se od jutri dalje ukine
permanentna služba pri predsedni-
štvu pokrajinske uprave za Sloveni-
jo in se uvedejo zopet običajne urad-
ne ure.

Novi cerkveni zakon. V minist-
rstvu za vero se je pričela dela za
izdelavo načrta cerkvenega zakona
po določilih nove ustave. Po tem
zakonu bodo priznane vse veroiz-

povedi, ki ne ogrožajo cerkvenega
reda. Glede vprašanja zakona se
predvideva za soprogo, ki so iste
vere, samo cerkveni zakon, za one
pa, ki niso iste vere državni zakon.

Tedenski zdravstveni izkaz. V
Ljubljani je v tednu od 16. do 22.
t. m. umrlo 21 oseb in 15 oseb v za-
vodih, rodilo pa se je 31 oseb in 3
mrtvorjenčki. Izmed nalezljivih bo-
lezni nastopajo: davica, škrlatinka,
trebušni legar in tudi griža.

Oprostila izpiti za kovinske va-
jenice v Mariboru se bodo vršili 30.
in 31. oktobra in 1. novembra.

Ponarejevalci pred sodiščem. V
Zagrebu se je pričela sodna razpra-
va proti lepi kompaniji Vida Golovi-
ća, Simona Murdaja, Ani Nagy in
drugim, ki so svoj čas spravili toli-
ko ponarejenega papirnatega denar-
ja po 10 in 20 dinarjev, avstrijskih
tisočakov in čehoslovaških pettiso-
čakov iz svoje »tovarne« na Bledu
v promet. Zločin je dokazan, ker je
policija takrat z osebami zaplenila
tudi vsa corpora delicta, toda raz-
prava bo vendar par dni trajala, ker
je obtoženec Murdaj znorel, ali, ka-
kor pravijo zdravniki, navidez znorel.

Požar na belgrajskem kolodvo-
ru. Zgorelo je centralno skladišče di-
rekcije državnih železnic, v katerem
so bile velike množine papirja, so-
dov, napolnjenih s karbidom, oljem,
petrolejem, nafto in z bencinom, en
vagon namiznega olja, 10 vagonov
različnega drugega olja, en vagon
sukna, 10.000 garnitur oblek, ogrom-
na količina čevljev, platna itd. Re-
šiti ni bilo mogoče ničesar. Zgorelo
je tudi telefonsko in telegrafsko
skladišče z veliko množino materi-
jala, vrednega nad 4 milijone dinar-
jev in več manjših skladišč. Vsa
škoda se ceni na 10 milijonov dinar-
jev. Aretiranih je tudi več sumljivih
oseb.

Gozdni požari v Srbiji. Iz Užic,
Pirota, Čuprije in Negotina poroča-
jo, da so tamkaj nastali veliki požari
v državnih gozdovih. Oblasti so
ukrenile vse potrebno, da se požari
lokalizirajo.

»Letno poročilo Inspekcije rada
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev« je pravkar izšlo v Belgra-
du v obširni knjigi (239 strani) s sli-
kami. Obširnejše bomo poročali o
tem prihodnjič. toda opozarjamo že
danes na to poročilo vse naše stro-
kovne organizacije. Poročilo je ti-
skala »Štamparija Supek-Jovanović
i Bogdanov« v Novem Sadu.

Ptuj.

Protest. Demokrati so v nedeljo
16. t. m. ob 11. uri po noči protesti-
rali proti temu da bi se tudi za Ptuj
ujeljavil občinski volilni red po ka-
terem naj bi dobila najmočnejša
stranka polovico vseh mandatov, če
so kaj dosegli ne vemo, toda ob
četrti na dvanajst je luna mrknila.
»Ptujski list« zelo pogrešamo,
ker bi nam Tone v njem prorokoval
kaka bo letos zima. Tako bo pa že
treba par kronc »ofrat« in kupiti pra-
tiko če bomo hoteli zanaprej ve-
deti kakšno bo vreme.

Pretep. V soboto 15. t. m. po na-
či so se stekli fantje v Podvincih.
Pri tem sta izgubila dva svoje živ-
ljenje.

Gospodarstvo.

= Jugoslovansko posojilo na
Angleškem. Iz Londona poročajo,
da je minister financ Kumanudi skle-
nil tamkaj posojilo 20 milijonov fun-
tov Sterlingov, t. j. 500 milijonov
zlatih dinarjev.

= Jugoslovanski izvoz. (LDU.)
Po uradnih poročilih je vrednost ju-
goslovenskega izvoza v prvih treh
mesečih l. 1921 znašala 569 milio-
nov napram 228 milijonov v istem

času preteklega leta. Ta vsota se
deli: 220.1 milijona na žito, koruzo
in moko, 170.6 milijonov na meso in
jajca, 13.1 milijona na cement, osta-
lo pa na razne druge predmete. Les
in lesni izdelki, ki so v prvih treh
mesečih l. 1921 znašali 32% vsega
izvoza, so sedaj padli na 7%. Zato
je procentualno večji izvoz moke,
ki se je povečal od 9.5% na 30% ter
živine od 9% na 30%. Po posamez-
nih državah se razdeli izvoz na Av-
strijo 41.98%, na Nemčijo 18.79%,
na Italijo 17.31%, Švico 6.26%, Gr-
ško 4.66%, Češkoslovaško 3.57%,
Francijo 1.70%, Madžarsko 1.49%,
medtem ko se ostanek razdeli na
razne druge države.

= Promet vzpostavljen. Kakor
poročajo listi, je vzpostavljen želez-
niški promet z Jugoslavijo, Čehoslo-
vaško in Avstrijo, ki je bil radi poli-
tičnih dogodkov nekaj dni preki-
njen.

= Nad 700 vagonov goveje živi-
ne stoji na progi od Zagreba, Zida-
nega mosta do Logatca pripravljene
za izvoz v Avstrijo in Nemčijo.

= Izvoz sliv iz Srbije. Od 15.
septembra do 15. oktobra je došlo
na trg v Srbiji 7.593.702 kg sliv. Od
teh se je izvozilo 3.532.530 kg sliv
in 30.660 kg pekmeza. Slive so iz-
vožene večinoma v Nemčijo.

= Naša trgovinska mornarica
sestoji po podatkih »Jugoslovanskega
Pomorca« iz 808 brodov (nad 10
registertoni), skupaj 139.000 bru-
toton. Od tega je 606 jadrnic. Poleg
tega ima še eno parno jahto, ki služi
kot solska ladja.

Italijanska vlada je prepovedala
tudi uvoz krompirja iz Jugoslavije.
Krompir pač ne bolega na živinski
kugi, torej je razvidno, da gre za
sistematične korake proti jugoslo-
vanski državi! Kar se tega tiče, naj
se obojestranski buržuji med seboj
pogovorijo, nam kot konsumentom
je prav, če si med sabo nagajajo, le
škoda, da imajo naši verižniki toli-
ko patriotske korajže in zapojejo
italijanskim verižnikom tudi eno na
glosi za njih ničvredno, staro blago,
ki ga moramo potem mi kupovati.
Nam, kot konsumentom, ni prav, da
niso naši verižniki večji patriotje
navzlic svojim nasprotnim trditvam.

= Cene življiom v Zedinjenih
državah sedaj stalno naraščajo. Urad-
ne statistike izkazujejo za zadnji
mesec povprečni porastek 4.3 od-
stotkov. In v takih okoliščinah pri-
pravljajo ameriški miliarderji nove
atentate na delavske mezde!

Po svetu.

= Horthy, budimpeštanski impe-
rator. Horthy je sestavil iz čete se-
bi najbolj zvestih ljudi močno oseb-
no stražo po vzorcu starorimskih
imperatorjev, da ga čisti pred vsemi
napadi na njegovo osebo. V teh 74
Madžarsko burnih dneh so ga nam-
reč karlistični pristaši skušali ope-
tovano umoriti. Karlisti vedo pač
ravno tako dobro kot vsi ljudje, ki
so poučeni o madžarskih razmerah,
da ni ne velika in ne mala entanta
legitimističnemu gibanju toliko ne-
varna kakor Horthy, ki svojega kr-
vavega žezla ne bo kar tako izročil
v roke habsburškemu fantasu.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Vsem osrednjim kakor tudi podru-
žnicam ter zaupnikom strokovnih or-
ganizacij sploh, na znanje.

Ravnateljstvo pošte razglašja, da
se počeni s 1. novembrom 1921.
morajo vsa vplačila kakor tudi na-
kazila in pošiljatve denarja vršiti iz-

ključno le v dinarski veljavi. Ker to-
rej noben poštni urad po 1. novem-
bru t. l. nikakih nakazil v kronski
veljavi ne bo več sprejemal, naj se
vsi funkcionarji strogo ravnajo po
tej uredbi, da se ne bodo po nepo-
trebnem kvarile položnice poštnege
čkovnega urada. Eventualne račune
v kronski veljavi naj se preračuna v
dinarsko in tako označijo na vseh
denarnih pošilkah in nakazilih.

Tajništvo »Strokovne komisije za
Slovenijo v Ljubljani«.

Mezdno gibanje tobačnega de-
lavstva. Delavstvo tobačne tovar-
ne v Ljubljani se nahaja v mez-
nem gibanju. Svoje zahteve po zvi-
šanju plač je predložilo monopolski
upravi.

Vestnik Svobode.

Športni odsek »Svoboda« Moste
pri Ljubljani vabi na

DRUŽABNI VEČER,

ki se bo vršil v nedeljo 30. oktobra
1921 v hotelu Tivoli (Sviciarija).
Pričetek ob 6. uri zvečer. Na spo-
redu je godba, bogat srečolov, ko-
tifijski in cvetlični valček, prosta
zabava in

PLES.

Vstopnina 3 Din., za člane »Svo-
bode« 2 Din. Predprodaja vstopnic
v tajništvo »Svobode« Aleksandro-
va cesta 5.

Sodruzi in prijatelji športa, do-
kažite, da se zavedate pomena de-
lavskega športa.

Nikdo, ki čuti z nami, naj ne
manjka. K obilni udeležbi vabi

Odbor vesel. odseka.

Kulturni vestnik.

Repertoar narodnega gledališča
v Ljubljani. Drama. Sobota 29. 10.
»Kozarec vode« B. Nedelja 30. 10.
»Ljubezen« izven. Pondeljek 31. 10.
Zaprto. Torek 1. 11. »Golgota« iz-
ven. Sreda 2. 11. »Oče E. Četrtek
3. 11. »Požar strasti« izven. Petek
4. 11. »Ljubezen« D. — Opera: So-
bota 29. 10. »Boris Godunov« E. Ne-
delja 30. 10. »Dalibor« A. Pondeljek
31. 10. Zaprto. Torek 1. 11. »Evan-
geljnik« izven. Sreda 2. 11. »Boris
Godunov« C. Četrtek 3. 11. »Vaška
ščla. »Šeherezada« D. Petek 4. 11.
zaprto.

GOSTILNICA POZOR!

Proda se velik godbeni

Avtomat.

Poizve in ogleda se pri g. Zug-
witzu v gostilni pri Jelen-u (na-
sproti tovarne) na Savi pri
Jesenicah, Gorenjsko.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPAN-
STVA IN URADE. NAJMODER-
NEJŠE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA
TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,
BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Zenski zdravnik in porodničar

Med. Univ. Dr. France Toplak

bivši večletni sekundarij deželne bolnice v Ljubljani,
elève-operator vseučiliške ginekološke in porodniške
----- klinike prof. Pithe v Pragi -----

ordinira od 11. do 12. in od 2. do 4. (razven ob nedeljah
in praznikih) Maribor, Glavni trg 18.

Naj-etja zaloga

klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hilšerjeva ulica št 5

se priporoča za na-

kup najboljših instru-

mentov izvrstnih to-

varn po najsolidnejših

in nizkih cenah.

Obrotovodja elektrotehn. obrata

v »tovarni cementa Zidanmost«

se takoj sprejme.

Samo na pismene ponudbe in na prvovrstne moči s prepisom
spričeval, z navedbo mesečne plače, s prostim stanovanjem,
kurjavo in razsvetljavo se bode oziralo. Prednost imajo tisti, ki
so izkušeni strojni mojstri, da prevzamejo pozneje tudi parni
obrat in vsa potrebna popravila na parnih strojih in kotlih
sami izvršijo.

Ravnateljstvo Tovarne cementa Zidanmost.

Cvetličarna Viktor Bajt

Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

= Največja izbira suhih umetnih in svežih =

nagrobnih vencev.

Sveže cvetje vedno na razpolago.

Sodrug! Na delo za Rdeči teden Napreja